

มารู้จักหน่วยเตรียมยาเด็กกันหน่อย

เมื่อผู้ป่วยเด็กต้องใช้ยารับประทานขนาดน้อยๆที่ไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด มักหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำยาของผู้ใหญ่มาแบ่งส่วนรับประทาน เช่น ½ เม็ด ผสมน้ำ 5 ซีซี ให้กิน 1.2 ซีซี ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการได้รับยาผิดขนาด กรณียานั้นไม่ละลายน้ำ รูปร่างเม็ดยาไม่สมมาตร หรือเป็นแคปซูล และอันตรายจะเพิ่มมากขึ้นในยาที่มีความเสี่ยงสูง (high alert drugs) ซึ่งมีช่วงการรักษาแคบ ผู้ป่วยอาจได้รับยาเสื่อมสภาพเนื่องจากยาไม่คงตัวหากเก็บไว้รับประทานในมือถัดไป นอกจากนี้วิธีการเตรียมยาที่ยุ่งยากอาจทำให้ผู้ดูแลผู้ป่วยไม่สามารถเตรียมยาได้อย่างถูกต้องและไม่ได้ผลการรักษาที่ต้องการ

การส่งเตรียมยารับประทานขนาดน้อยที่หน่วยเตรียมยาเด็กจะช่วยลดความคลาดเคลื่อนทางยา ผู้ป่วยได้รับขนาดยาที่แม่นยำในรูปแบบพร้อมใช้ตลอดระยะเวลาการใช้ยา ประหยัดค่าใช้จ่ายในผู้ป่วยรายที่ต้องใช้ยาราคาแพง และในกรณีที่ยานั้นไม่เหมาะเตรียมในขนาดน้อย เช่น เป็นยาออกฤทธิ์ เนิ่น มีความคงตัวต่ำ หรือไม่เหมาะสมกับสภาวะผู้ป่วย เภสัชกรสามารถแนะนำตำรับยาที่เหมาะสม แทน โดยเตรียมยาใน 2 รูปแบบ คือยาน้ำและยามผง

รายการที่เตรียมเป็นยามผง

ปัจจุบันรับแบ่งยาทั้งหมด 110 ชนิด โดยเกณฑ์ในการรับแบ่งยามีดังนี้

1. เป็นยาที่อยู่ในบัญชียาโรงพยาบาล
2. ไม่สามารถแบ่งยาให้ถูกต้องด้วยเครื่องตัดเม็ดยา เช่น เม็ดยาไม่สมมาตร ยาเป็นแคปซูล

3. ต้องการขนาดยาที่แม่นยำ เช่น ยาคความเสี่ยงสูง
  4. ยามีราคาแพงและต้องการยาในขนาดน้อยมากๆ
- รายการที่เตรียมเป็นยาน้ำ ได้แก่

ชื่อยาน้ำ [ความเข้มข้น]	อายุยาหลังผสม
Allopurinol Susp. [10 mg/mL]	30 วัน
Amlodipine Susp. [1 mg/mL]	30 วัน
Baclofen Susp.[5 mg/mL]	30 วัน
Captopril Susp. [1 mg/mL]	30 วัน
Clonidine Susp.[0.1 mg/mL]	30 วัน
Ranitidine Susp.[15 mg/mL]	7 วัน
Sildenafil Susp.[2.5 mg/mL]	30 วัน

ขั้นตอนการส่งแบ่งยา

****ใบสั่งยาต้อง ระบุ ชื่อยา (small dose) ขนาดที่ต้องการให้แบ่ง วิธีรับประทาน BW และ dose mg/kg/day****

- ผู้ป่วยใน ส่งใบสั่งยาที่ ห้องยา อน. 9 (ไม่ต้องเบิกยาจากห้องยาอื่น)
- ผู้ป่วยนอก ส่งใบสั่ง ที่ห้องยาตามหน่วยตรวจ

หากมีข้อสงสัยสามารถโทรสอบถามได้ที่ 99809-10

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9 - 7007

สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9 - 6964

สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา โทร 9 - 9555

มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ กลุ่มยา/รายการยาที่ควรหลีกเลี่ยงในผู้ป่วยเด็ก
- ❖ Neupogen® 480 mcg กับ Gran® 300 mcg ผสมรวมกันได้หรือไม่
- ❖ วิธีการบริหาร regular insulin กับ 50% glucose สำหรับภาวะhyperkalemia
- ❖ มารู้จักหน่วยเตรียมยาเด็กกันหน่อย

ปีที่ 16 ฉบับที่ 6

เดือนมีนาคม 2560

กลุ่มยา/รายการยาที่ควรหลีกเลี่ยง

ในผู้ป่วยเด็ก

กลุ่มยา/รายการยาที่ควรหลีกเลี่ยงในผู้ป่วยเด็กตามโครงการ RDU Hospital มีดังนี้

1. Nimesulide เนื่องจากมีรายงานการเกิด fulminant hepatitis failure ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่
2. Nifuroxazide เนื่องจากไม่มีหลักฐานประสิทธิภาพและความปลอดภัยของการใช้ยาในเด็ก
3. ยาในหมวด antidiarrheals ซึ่งเป็นยาสูตรผสมที่มียาต้านจุลชีพเป็นส่วนประกอบ เนื่องจากไม่มีประโยชน์ใน acute infectious diarrhea
4. ยากดอาการไอในเด็กเล็ก (เช่น dextromethorphan, codeine phosphate, brown mixture, diphenhydramine เป็นต้น) เนื่องจากอาจทำให้ไอไม่ออก มีเสมหะค้าง และอุดตันหลอดลม
5. ยาด้านฮิสตามีนรุ่นที่ 2 (non-sedating antihistamines) ในเด็กทุกอายุ ที่มีอาการจากโรคติดเชื้อของทางเดินหายใจ โดยควรใช้ยาด้านฮิสตามีนรุ่นที่ 1 ซึ่งเป็นยาที่ช่วยลดน้ำมูกในโรคหวัดได้ 25-30 % เนื่องจากมีฤทธิ์ anticholinergic effect

เอกสารอ้างอิง :

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล.คู่มือการดำเนินงานโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย;2558.

Neupogen® 480 mcg กับ Gran® 300 mcg

ผสมรวมกันได้หรือไม่

สืบเนื่องจากหน่วยข้อมูลยาและพิษวิทยาได้รับคำถามจากพยาบาลบนหอผู้ป่วยว่า “Neupogen® 480 mcg/0.5 mL กับ Gran® 300 mcg/0.5 mL สามารถนำมาผสมรวมกันใน infusion bag เดียวกันได้หรือไม่ เมื่อแพทย์สั่งให้ยาในขนาด 780 mcg IV drip”

Neupogen® และ Gran® เป็นชื่อการค้าของยา filgrastim ซึ่งเป็นยาในกลุ่ม G-CSF (Granulocyte Colony Stimulating Factor)

บริษัท เคียววะ ฮัคโค คิริน (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับอนุญาตนำเข้ายา Gran® 300 mcg/0.5 mL ขอชี้แจงว่า บริษัทฯ ไม่มีข้อมูลในการผสมยาต่างความแรงและบริษัทฯ ไม่มียา filgrastim ขนาด 480 mcg/0.5 mL ดังนั้นบริษัทฯ ไม่แนะนำให้นำยาที่มีความเข้มข้นไม่เท่ากันมาผสมกัน

ด้วยเหตุผลนี้ จึงต้องบริหารยา Neupogen® 480 mcg/0.5 mL และ Gran® 300 mcg/0.5 mL แยกกัน (IV drip ยาตัวใดตัวหนึ่งหมดก่อน หลังจากนั้นจึงค่อย IV drip ยาอีกตัวตามไป) โดยแนะนำให้เจือจางดังนี้

- Neupogen® 480 mcg เจือจางด้วย D5W จนได้ปริมาตรสุดท้าย 32 mL IV drip 30 นาที

- Gran® 300 mcg เจือจางด้วย D5W จนได้ปริมาตรสุดท้าย 20 mL IV drip 30 นาที

วิธีการบริหาร regular insulin กับ 50% glucose

สำหรับภาวะ hyperkalemia

หนึ่งในวิธีการรักษาภาวะโพแทสเซียมในเลือดสูง (hyperkalemia, moderate-to-severe) ทำได้โดยการฉีด regular insulin (เช่น Humulin® R ,Gensulin® R, Actrapid® HM) ทางหลอดเลือดดำเพื่อดึงโพแทสเซียมในเลือดกลับเข้าสู่เซลล์ ซึ่งจะมีการให้ glucose ร่วมด้วยเพื่อป้องกันการเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ (hypoglycemia) สำหรับ regimen ที่ใช้คือ

Regular insulin 10 IU + 50% glucose 50 mL

วิธีการบริหารยา

วิธีที่พบได้บ่อยคือ การใช้ regular insulin 10 IU ผสมรวมกับ 50% glucose 50 mL แล้วหยดยาเข้าทางหลอดเลือดดำช้าๆ อย่างน้อย 15-30 นาที

อย่างไรก็ตาม ในผู้ป่วยซึ่งใกล้จะเกิด cardiac arrest ขึ้น อาจมีการให้ยาโดยใช้ 50% glucose 50 mL ฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำมากกว่า 5 นาทีขึ้นไป แล้วตามด้วยการฉีด regular insulin 10 IU เข้าหลอดเลือดดำช้าๆ (IV push) ได้

เอกสารอ้างอิง :

American Pharmacists Association. Drug Information Handbook. 25th ed. OH: Lexicomp; 2016-2017. p. 964.